

Informační zpráva za měsíc září 2021

Obsah zprávy

I. Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 3812/2019-139 ze dne 25.5.2021
Akcionář, právo na informace [str. 2]

II. K judikatuře

Podrobnější informace k materiálům z části I. této zprávy [str. 2 až 5]

III. K některým vybraným otázkám

1) K otázce dvanáctiměsíčního odstupného i při propuštění zaměstnance ve zkušební době, je-li důvodem poškození zdraví při práci [str. 5 až 9]

2) K otázce zákonné záruky v českém právním řádu [str. 9 až 17]

IV. Články a názory

1) Náhrada nemajetkové újmy způsobené černou stavbou [str. 17 až 20]

2) Zaměstnanci s duševními poruchami – kdy se zaměstnavatel dopouští diskriminace?
..... [str. 20 až 22]

V. Nové právní předpisy

Září 2021 (od částky 135 do 153 24. 9.) [str.22 až 24]

I.

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 3812/2019-139 ze dne 25.5.2021
Akcionář, právo na informace

II.

K judikatuře

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 27 Cdo 3812/2019-139 ze dne 25.5.2021
Akcionář, právo na informace

Žalobce jako akcionář akciové společnosti (dále jen „společnost“) se žalobou domáhal, aby soud uložil žalované společnosti povinnost poskytnout žalobci vysvětlení, jaké osoby blízké členům představenstva společnosti společnost zaměstnává, jaká mzda (odměna) byla v jednotlivých měsících roku 2017 těmto zaměstnancům společnosti vyplacena a na základě jakého právního titulu, a dále vysvětlení, jaká plnění (ať už peněžitá či nepeněžitá) a na základě jakého právního titulu byla v jednotlivých měsících roku 2017 poskytnuta jednotlivým členům představenstva (dále jen „vysvětlení“).

Krajský soud v Brně rozsudkem žalobu zamítl.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Olomouci rozsudkem rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Odvolací soud vyšel m. j. z toho, že se konala valná hromada společnosti, na jejíž pořad bylo zařazeno mimo jiné schvalování řádné účetní závěrky za rok 2017 a rozhodnutí o rozdělení zisku. Žalobce se zasedání valné hromady nezúčastnil.

Žalobce před konáním valné hromady požádal písemně společnost o vysvětlení a zároveň, pro případ, že dojde k odmítnutí poskytnutí vysvětlení, písemně požádal dozorčí radu společnosti, aby určila, že podmínky pro odmítnutí vysvětlení nenastaly a představenstvo je povinno požadované vysvětlení žalobci poskytnout.

Společnost vysvětlení neposkytla v požadovaném rozsahu, a to zejména s odkazem na ochranu osobních údajů, nedostatek působnosti valné hromady ve věcech schvalování smluv o výkonu funkce se členy představenstva a neúčast žalobce na zasedání valné hromady.

Odvolací soud dovodil, že *§ 357 a násl. zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen

„z. o. k.“), předpokládají zásadně poskytnutí vysvětlení přímo na zasedání valné hromady, a to pouze těch skutečností, které jsou potřebné k posouzení záležitostí zařazených na pořad valné hromady či pro výkon akcionářských práv s tím souvisejících. Toto právo lze realizovat pouze na jednání valné hromady, resp. v souvislosti s ním. Akcionář, který se zasedání valné hromady neúčastní, žádné vysvětlení obdržet nemůže. Neúčastní-li se akcionář zasedání valné hromady, „postrádá poskytnutí daných informací významu“.

Podle odvolacího soudu může akcionář na valné hromadě žádat informace o odměňování jednotlivých členů orgánů společnosti „v rozsahu údajů, které jsou ve smlouvě o výkonu funkce“, **nikoli však** v případě (jako v projednávané věci), kdy členy představenstva volí, odvolává a o jejich odměnách rozhoduje dozorčí rada.

Odvolací soud proto uzavřel, že žalobce není aktivně věcně legitimován k podání žaloby na uložení povinnosti společnosti poskytnout vysvětlení, neboť se nezúčastnil zasedání valné hromady, nebyly dodrženy podmínky dle § 357 a násl. z. o. k., a i kdyby dodrženy byly, vysvětlení ohledně takových záležitostí nebyla společnost povinna poskytnout.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání.

Podle názoru dovolatele je povinností společnosti podat vysvětlení podle § 357 z. o. k. na valné hromadě **bez ohledu** na to, zdali se akcionář zasedání valné hromady účastní či nikoliv. Akcionář má přitom právo, nikoliv povinnost, se zasedání valné hromady účastnit.

Dovolatel dále argumentuje tím, že žádost o vysvětlení poslal společnosti korektně v dostatečném předstihu před konáním valné hromady tak, aby se představenstvo na podání vysvětlení mohlo detailně připravit (rozsah požadovaných vysvětlení nebyl přitom nijak rozsáhlý), a právo na vysvětlení mu bylo odepráno, zatímco akcionář, který vznese složitý dotaz až na zasedání valné hromady, který představenstvo není objektivně schopno na valné hromadě zodpovědět, je oprávněn vysvětlení obdržet až po konání valné hromady podle § 358 odst. 1 z. o. k. V důsledku takového výkladu má tento akcionář lepší postavení než dovolatel.

Dovolání je přípustné pro řešení v rozhodování dovolacího soudu dosud nevyřešené otázky, **zda akcionář, který podá písemně žádost o vysvětlení podle § 357 odst. 2 z. o. k. před konáním valné hromady, má právo obdržet od společnosti vysvětlení v případě, že se zasedání valné hromady nezúčastní.**

Podle § 357 z. o. k. akcionář je oprávněn požadovat a obdržet na valné hromadě od společnosti vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti nebo jí ovládaných osob, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení obsahu záležitostí **zařazených na valnou hromadu nebo pro výkon jeho akcionářských práv na ní.**

Podle § 358 z. o. k. vysvětlení záležitostí týkajících se probíhající valné hromady poskytne společnost akcionáři přímo na valné hromadě. Není-li to vzhledem ke složitosti vysvětlení možné, poskytne je akcionářům ve lhůtě do 15 dnů ode dne konání valné hromady. Informace obsažená ve vysvětlení musí být určitá a musí poskytovat dostatečný a pravdivý obraz o dotazované skutečnosti. Vysvětlení může být poskytnuto formou souhrnné odpovědi na více otázek obdobného obsahu. Platí, že vysvětlení se akcionáři dostalo i tehdy, pokud byla informace uveřejněna na internetových stránkách společnosti nejpozději v den předcházející dni konání valné hromady a je k dispozici akcionářům v místě konání valné hromady.

Základním právem akcionáře je právo podílet se na řízení společnosti. Akcionáři akciové společnosti jako kapitálové společnosti nemohou toto právo uplatňovat přímo jako společníci osobních společností, ale zásadně prostřednictvím určeného orgánu, kterým je valná hromada. V rámci práva podílet se na řízení společnosti má především každý akcionář právo účastnit se valné hromady, hlasovat na ní (není-li hlasovací právo zákonem nebo stanovami vyloučeno), požadovat a dostat na ní vysvětlení záležitostí týkajících se společnosti, je-li takové vysvětlení potřebné pro posouzení předmětu jednání valné hromady, a uplatňovat návrhy a protinávrhy. Právo podílet se na řízení společnosti je spojeno s akcií a není samostatně převoditelné.

Nutným předpokladem realizace práva podílet se na řízení společnosti je zajištění informovanosti akcionáře, aby mohl shora uvedená práva na valné hromadě řádně vykonávat. Bez dostatečné informovanosti akcionáře by byl výkon jeho práv na valné hromadě zcela formální a bezobsažný. Kromě obsahu pozvánky na valnou hromadu je tato informovanost akcionáře zajišťována též prostřednictvím práva na vysvětlení.

Akcionáři akciové společnosti (jako typické kapitálové společnosti) zákon garantuje zásadně užší právo na informace, než společníkovi společnosti s ručením omezeným (společnosti smíšené povahy s prvky osobních společností). Společníci společnosti s ručením omezeným je mohou (na rozdíl od akcionářů) vykonávat i mimo zasedání valné hromady a nejsou vázáni pořadem jednání takového zasedání. Důvodem odlišného rozsahu práva na informace je především skutečnost, že ve společnosti s ručením omezeným (jež nemá kontrolní orgán, neukládá-li jí výjimečně zvláštní zákon, aby povinně zřídila dozorčí radu, popř. nezřizuje-li dozorčí radu dobrovolně společenská smlouva) je to právě (každý) společník, kdo (bez ohledu na výši svého podílu) vykonává kontrolu nad tím, jak je společnost řízena a jak jsou spravovány její záležitosti (tedy kontrolu nad činností statutárního orgánu). V akciové společnosti plní kontrolní funkci zásadně dozorčí či správní rada.

Z uvedeného plyne, že účelem práva akcionáře na vysvětlení *podle § 357 až § 360 z. o. k.* je zajištění informovanosti akcionáře pro výkon jeho práv na valné hromadě, resp. umožnění akcionáři kvalifikovaně a se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou. **Proto vysvětlení musí společnost akcionáři poskytnout zásadně na zasedání valné hromady.** A proto také platí, že akcionář, který se zasedání valné hromady nezúčastní, žádné

vysvětlení od společnosti obdržet nemůže.

Vysvětlení musí být zásadně poskytnuto na zasedání valné hromady, na němž jsou projednávány záležitosti, jichž se žádost akcionáře podle § 357 z. o. k. týká. Na rozdíl od obchodního zákoníku umožňuje zákon o obchodních korporacích, aby bylo vysvětlení akcionáři poskytnuto i dodatečně. Jelikož však dodatečné poskytnutí vysvětlení již neplní základní účel tohoto institutu (jímž je umožnit akcionáři kvalifikovaně a se znalostí věci posoudit záležitosti projednávané valnou hromadou), může k němu představenstvo (správní rada) přistoupit pouze tehdy, je-li splněna podmínka **složitosti vysvětlení**.

Členové představenstva či správní rady se musí na možné žádosti akcionářů pečlivě připravit tak, aby mohli potřebná vysvětlení podat, popřípadě musí zajistit účast osob (například zaměstnanců společnosti), které disponují informacemi potřebnými pro podání vysvětlení. Proto vysvětlení zpravidla nebude moci být považováno za složité ve smyslu § 358 odst. 1 z. o. k. tehdy, jestliže členové představenstva (či správní rady) jednající s péčí řádného hospodáře mohli – s ohledem na pořad zasedání valné hromady – předpokládat, že akcionáři mohou jeho poskytnutí požadovat, a to bez ohledu na jeho komplikovanost. Jinými slovy, složitost vysvětlení znemožňuje jeho poskytnutí na valné hromadě pouze tehdy, nebylo-li možno rozumně předpokládat, že akcionáři budou jeho podání požadovat, a současně není-li možné jej podat bez přípravy přímo na zasedání valné hromady.

Promítnuto do poměrů projednávané věci to znamená, že dospěl-li odvolací soud (ve shodě se soudem prvního stupně) k závěru, podle něhož neúčastní-li se akcionář zasedání valné hromady, žádné vysvětlení obdržet nemůže, protože účel práva na vysvětlení v takovém případě není naplněn, je jeho rozhodnutí správné.

Celý rozbor judikátu lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/akcionar-pravo-na-informace-113563.html> (náhled 22.9. 2021)

III.

K některým vybraným otázkám

1) K otázce dvanáctiměsíčního odstupného i při propuštění zaměstnance ve zkušební době, je-li důvodem poškození zdraví při práci

Zákon povinnost k poskytnutí odstupného ve výši (nejméně) dvanáctinásobku průměrného výdělku váže na ukončení pracovního poměru formou výpovědi podle ust. § 52 písm. d) *zákoníku práce* anebo formou dohody z těchto důvodů. Zaměstnanci, se kterým byl ze strany zaměstnavatele zrušen pracovní poměr ve zkušební době z důvodů, pro které by bylo nutno

pracovní poměr ukončit výpovědí podle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce anebo dohodou z těchto důvodů, odstupné podle ust. § 67 odst. 2 zákoníku práce ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku nenáleží. Nejvyšší soud však podal návod, jak se i za dané situace takového odstupného domáhat.

Podle ust. § 66 odst. 1 zákoníku práce zaměstnavatel může zrušit pracovní poměr ve zkušební době z jakéhokoliv důvodu nebo bez uvedení důvodu, a to kdykoliv během jejího trvání s výjimkou prvních 14 kalendářních dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény zaměstnance. Prostřednictvím zrušení pracovního poměru ve zkušební době tak může zaměstnavatel rozvázat pracovní poměr se zaměstnancem, který nemůže nadále vykonávat práci pro poškození zdraví, a to pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice. Kdyby ale zaměstnanec měl už po zkušební době a byl s ním rozvázán pracovní poměr ve smyslu ust. § 52 písm. d) zákoníku práce, vznikl by mu nárok na dvanáctiměsíční odstupné.

Skutkový základ sporného případu

Zaměstnanec byl zaměstnán od 1. 10. 2017 jako dělník strojí výroby se zkušební dobou tři měsíců, jenže dne 7. 11. 2017 při zvedání těžkého předmětu mu „luplo“ v pravém lokti a byl až do 12. 4. 2018 v pracovní neschopnosti. Jednalo se o pracovní úraz, znalcem označený jako spondylartritida, který byl pojišťovnou zaměstnavatele odškodněn. Podle sdělení lékařky zdravotní péče pozbyl zaměstnanec na základě pracovního úrazu způsobilost k pracovní činnosti výrobního dělníka strojí výroby. Zaměstnavatel však dne 12. 4. 2018 se zaměstnancem zrušil pracovní poměr ve zkušební době, a to i když měl k dispozici lékařskou zprávu o zdravotní nezpůsobilosti zaměstnance.

Podle názoru zaměstnance bylo skutečným důvodem zrušení pracovního poměru jeho zdravotní omezení k výkonu dosavadní práce pro následky pracovního úrazu. Domníval se proto, že mu vzniklo právo na odstupné podle ust. § 67 odst. 2 zákoníku práce, a to i v případě, že šlo o zrušení pracovního poměru ve zkušební době. (Podle ust. § 67 odst. 2 zákoníku práce zaměstnanci, u něhož dochází k rozvázání pracovního poměru výpovědí danou zaměstnavatelem z důvodů uvedených v ust. § 52 písm. d) nebo dohodou z těchto důvodů, přísluší od zaměstnavatele při skončení pracovního poměru odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku. Zákon tedy povinnost k poskytnutí odstupného ve výši (nejméně) dvanáctinásobku průměrného výdělku váže na ukončení pracovního poměru formou výpovědi podle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce [„zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď jen z těchto důvodů: d) nesmí-li zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dále konat dosavadní práci pro pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo pro ohrožení touto nemocí, anebo dosáhl-li na pracovišti určeném rozhodnutím

příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví nejvyšší přípustné expozice“] anebo formou dohody z týchž důvodů.).

Zaměstnavatel však odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku zaměstnanci neposkytl, a tak se nárok na jeho vyplacení stal předmětem sporu, který řeší *Nejvyšší soud ČR* rozsudkem spis. zn. *21 Cdo 504/2021*, ze dne 8. 4. 2021. V něm Nejvyšší soud rekapituluje judikaturu.

Dosavadní judikatura NS

V rozsudku ze dne 30. 1. 2018, spis. zn. *21 Cdo 5825/2016*, *Nejvyšší soud ČR* uvedl, že „*ne-převedl-li zaměstnavatel zaměstnance, který nemůže konat dosavadní práci pro pracovní úraz, nemoc z povolání nebo ohrožení nemocí z povolání, na jinou vhodnou práci (popřípadě převedl-li zaměstnance na jinou vhodnou práci bez jeho souhlasu a nebylo-li jeho pracovní zařazení u zaměstnavatele vyřešeno dohodou ani dodatečně), je povinen rozvázat s ním pracovní poměr výpovědí z důvodů uvedených v ust. § 52 písm. d) zákoníku práce nebo dohodou z týchž důvodů. Nesplní-li zaměstnavatel tuto povinnost, je oprávněn z těchto důvodů rozvázat pracovní poměr výpovědí zaměstnanec, aniž by to bylo na újmu jeho práva na odstupné podle ust. § 67 odst. 2 zákoníku práce“.*

V usnesení ze dne 3. 11. 2016, spis. zn. *21 Cdo 1276/2016*, *Nejvyšší soud ČR* uvedl, že „*ne-smí-li zaměstnanec konat dosavadní práci pro onemocnění nemocí z povolání a odmítne-li konat jinou práci, kterou mu zaměstnavatel nabídl, nebo nechce-li konat jinou práci, na kterou ho zaměstnavatel podle ustanovení § 41 odst. 1 písm. b) zák. práce převedl bez jeho souhlasu, nejsou tyto skutečnosti na újmu jeho práva na odstupné, které mu náleží podle ustanovení § 67 odst. 2 zák. práce při rozvázání pracovního poměru“.* V tomto případě byl následně ukončen pracovní poměr účastníků dohodou, ve které bylo jako důvod uvedeno, že žalobce „*nepřijímá nabídku práce uklízeče, neboť by šlo o jeho profesní degradaci s ohledem na jeho odbornou kvalifikaci“.*

V rozsudku ze dne 28. 2. 2018, spis. zn. *21 Cdo 4578/2017*, *Nejvyšší soud ČR* uvedl, že „*skončil-li pracovní poměr zaměstnance, se kterým zaměstnavatel rozvázal pracovní poměr výpovědí podle ust. § 52 písm. d) nebo e) zákoníku práce, jež byla soudem určena neplatnou, a který zaměstnavateli neoznámil, že trvá na dalším zaměstnávání, fikcí dohody podle ust. § 69 odst. 2 zákoníku práce a byly-li skutečným důvodem zdravotní nezpůsobilosti zaměstnance k výkonu dosavadní práce (a tedy skutečným důvodem skončení pracovního poměru zaměstnance u zaměstnavatele, který pro něj nemá jinou vhodnou práci) pracovní úraz, onemocnění nemocí z povolání nebo ohrožení touto nemocí, přísluší zaměstnanci právo na odstupné ve výši nejméně dvanáctinásobku průměrného výdělku“.*

Rozhodující je forma, a ne důvod rozvázání pracovního poměru, přesto existuje právo na odstupné

Nejvyšší soud však odmítl názor, že by z této jeho dosavadní judikatury vyplýval závěr, že „...je rozhodující důvod skončení pracovního poměru, a nikoliv způsob skončení pracovního poměru...“ a že by tak „otevřela dveře“ pro to, aby v dané situaci (předmětném případě), vyplýval přímý nárok na odstupné ve výši dvanáctinásobku průměrného výdělku. Zákon totiž, jak už bylo uvedeno, povinnost k poskytnutí odstupného ve výši (nejméně) dvanáctinásobku průměrného výdělku váže na ukončení pracovního poměru formou výpovědi podle ust. § 52 písm. d) zákoníku práce anebo formou dohody z těchto důvodů. Ale to neznamená, že by se Nejvyšší soud zcela postavil proti požadavkům zaměstnance v projednávané věci, resp. právům zaměstnanců v obdobných případech.

Ještě je tu ochrana před diskriminací

Zaměstnanec sice dovozuje ve svých podáních k soudům nárok na „odstupné“ a požaduje finanční částku, jenže jeho požadavky je možno posoudit, jak konstatuje *Nejvyšší soud ČR* v rozsudku spis. zn. *21 Cdo 504/2021*, ze dne 8. 4. 2021, i jako nárok z titulu přiměřeného zadostiučinění z důvodu porušení zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích.

Ochrana zaměstnance v této situaci (tedy v situaci, kdy je se zaměstnancem účelově zrušen ze strany zaměstnavatele pracovní poměr ve zkušební době jen a pouze z důvodu zdravotního stavu zaměstnance) je poskytnuta prostřednictvím institutu zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích, který je vyjádřen v ust. § 16 zákoníku práce a jehož porušení je důvodem vyslovení neplatnosti rozvázání pracovního poměru. Zaměstnanec má tedy i v této situaci účinný nástroj k ochraně svých zájmů; prostřednictvím něho též může dosáhnout na nároky podle ust. § 67 odst. 2 zákoníku práce a přímé ochrany prostřednictvím „násilné“ interpretace uvedeného ustanovení tak není třeba, vyložil *Nejvyšší soud ČR* v rozsudku spis. zn. *21 Cdo 504/2021*, ze dne 8. 4. 2021 ¹⁾.

¹⁾ V této souvislosti nebude od věci připomenout další aktuální judikát *Nejvyššího soudu*, týkající diskriminace při rozvázání pracovního poměru ve zkušební době, a to rozsudek spis. zn. *Cdo 2410/2020*, ze dne 16. 3. 2021, v němž je vyloženo následující: Zrušení pracovního poměru ve zkušební době je také třeba poměřovat z hlediska pravidel zákazu diskriminace; to, že zaměstnavatel zruší pracovní poměr ve zkušební době i bez udání důvodu, samo o sobě nevylučuje, že jde o diskriminační rozvázání pracovního poměru. Zaměstnavatel proto může zrušit pracovní poměr ve zkušební době také s těhotnou zaměstnankyní, stane-li se tak z důvodů, které nesouvisejí s jejím těhotenstvím. Spočívá-li však důvod zrušení pracovního poměru ve zkušební době ze strany zaměstnavatele v těhotenství zaměstnankyně, jde o její nepřipustnou diskriminaci, která má za následek jednak neplatnost tohoto rozvázání pracovního

poměru, jednak možnost, aby se dotčená zaměstnankyně domáhala ochrany před touto diskriminací právními prostředky upravenými v ust. § 10 *antidiskriminačního zákona*. To platí nejen v případě, kdy je těhotenství zaměstnankyně v písemném zrušení pracovního poměru výslovně uvedeno jako důvod tohoto rozvázání pracovního poměru, ale i v případě, kdy tento důvod (přestože vedl zaměstnavatele ke zrušení pracovního poměru ve zkušební době) v písemném zrušovacím jednání výslovně uveden není nebo kdy je v něm v rozporu se skutečností uveden jiný důvod, vyložil *Nejvyšší soud ČR* v rozsudku spis. zn. *Cdo 2410/2020*, ze dne 16. 3. 2021.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/dvanactimesicni-odstupne-i-pri-propusteni-zamestnance-ve-zkusebni-dobe-je-li-duvodem-poskozeni-zdravi-pri-praci-113473.html>
(náhled dne 22.9. 2021)

2) K otázce zákonné záruky v českém právním řádu

Záměrem tohoto článku je přiblížit právní úpravu tzv. **zákoné záruky na spotřební zboží** a rozebrat výkladové nejasnosti k ní se vztahující. Účelem je především zodpovězení otázky, zda ustanovení § 2165 *odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*, v platném znění, vymezuje reklamační lhůtu, či záruční dobu a důsledky s tím spojené. Dále článek nastiňuje novou právní úpravu odpovědnosti za vady u „spotřebního zboží“, která by měla být do českého právního řádu zavedena implementací směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. 5. 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

Úvod

Právní úprava „*Zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě*“ obsažená v *pododdíle 5*, v ustanoveních § 2158 až 2174 *zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*, v platném znění (dále jen „OZ“ nebo „Občanský zákoník“), se použije na závazek koupě, u kterého prodávající vystupuje jako podnikatel a kupující jako osoba nepodnikající, a to jak fyzická osoba (spotřebitel), tak osoba právnická (např. obecně prospěšné společnosti) ¹. Současná právní úprava je transpozicí směrnice 1999/44/ES o některých aspektech prodeje spotřebního zboží a záruk na toto zboží (dále jen „**Směrnice**“), která stojí na principu minimální harmonizace a jejím účelem je zajištění minimální ochrany spotřebitele na vnitřním trhu (viz *čl. 1 odst. 1 Směrnice*). Také z těchto důvodů (vyjma níže uvedeného) není česká právní úprava v některých směrech totožná s obsahem Směrnice a dokonce ji v některých aspektech překonává. Tato skutečnost se projevuje například tím, že Směrnice poskytuje ochranu pouze spotřebitelům. Naproti tomu česká právní úprava ochranu rozšiřuje také na nepodnikatele (srov. např. *čl. 2 odst. 2 Směrnice* a § 2158 OZ).

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

Zároveň Směrnice nebyla do českého právního řádu transponována řádně, neboť nadpis pododdílu 5 vyvolává dojem, že se daná ustanovení vztahují pouze na zboží prodávané v obchodě. To ale není pravdou, neboť dle Směrnice se daná právní úprava uplatní (až na pár výjimek) na všechny hmotné movité věci (viz čl. 1 odst. 2 písm. b) Směrnice). Nejvyšší soud ČR navíc v rozporu s eurokonformním výkladem dospěl k závěru, že se česká právní úprava v ustanoveních § 2158 až 2174 OZ použije také na nemovité věci, neboť smlouva o jejím převodu může být také spotřebitelskou smlouvou ²⁾.

Ze znění ustanovení § 2158 OZ by se mohlo zdát, že daný pododdíl je komplexní úpravou koupě ve vztahu podnikatel – nepodnikatel. Není tomu tak. Větší část odborné veřejnosti, mezi kterou lze zařadit B. Vítovou ³⁾ nebo J. Šilhána ⁴⁾, považuje tuto úpravu pouze za rozšíření práv z vadného plnění plynoucí z obecné úpravy koupě a jejím účelem je ochrana kupujícího – nepodnikatele jakožto slabší strany, s čímž lze jednoznačně souhlasit.

Právní úprava „*Zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě*“ je tak předmětem mnoha diskuzí. Mezi jednu z otázek, která je mezi odbornou veřejností často rozebírána, je právě i úprava odpovědnosti za vady, respektive zda současná právní úprava navazuje na tzv. zákonnou záruku, kterou upravoval zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 (dále jen „SOZ“).

Současná právní úprava

U obecné úpravy koupě movitých věcí ⁵⁾ prodávající odpovídá za vady předmětu koupě, které existují k určitému časovému okamžiku, a to k okamžiku přechodu nebezpečí škody na daném předmětu (věci) na kupujícího ⁶⁾. Tímto okamžikem je nejčastěji (nicméně ne výlučně) převzetí věci ze strany kupujícího (viz § 2121 a násl. OZ). Po tomto okamžiku přechází odpovědnost na kupujícího s výjimkou vad, které vznikly v důsledku porušení povinnosti prodávajícího (§ 2100 odst. 1 věta druhá OZ), nebo v případě režimu záruky za jakost (k tomu více níže).

V případě, že prodávající poskytne vadné plnění (vadný předmět koupě), vznikají kupujícímu práva z vadného plnění a aby byla zajištěna jejich (podmíněná) vymahatelnost, je potřeba vady oznámit včas v rámci reklamačních lhůt ⁷⁾ OZ upravuje subjektivní a objektivní reklamační lhůtu. **Objektivní reklamační lhůta** omezuje kupujícího reklamovat vady tím způsobem, že po určité době projevené skryté vady jdou zpravidla k jeho tíži, přičemž v případě (obecné) koupě tato lhůta činí dva roky od odevzdání věci (§ 2112 odst. 2 OZ). **Subjektivní reklamační lhůta** se váže na vědomost kupujícího o této vadě či na okolnost, kdy se o ní dozvědět měl a mohl, přičemž OZ tuto lhůtu definuje poměrně neurčitě jako lhůtu „bez zbytečného odkladu.“ Vymezením této lhůty se několikrát zabýval Nejvyšší soud ČR, který uvedl, že „jde o velmi krátkou lhůtu, již je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného proje-

vu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu.“

8) Subjektivní lhůta je tedy navázána buď na prohlídku věci, od níž tato lhůta běží v případě zjevných vad, či na projev a identifikaci vad skrytých, které se na věci objeví v budoucnu (a v objektivní lhůtě). Tato úprava reklamační lhůty se týká „obecné“ úpravy koupě, od které je potřeba odlišit záruku za jakost.

Záruka za jakost ve smyslu § 2113 OZ („Zárukou za jakost se prodávající zavazuje, že věc bude po určitou dobu způsobilá k použití pro obvyklý účel nebo že si zachová obvyklé vlastnosti. Tyto účinky má i uvedení záruční doby nebo doby použitelnosti věci na obalu nebo v reklamě. Záruka může být poskytnuta i na jednotlivou součást věci.“) je doplňujícím závazkem prodávajícího **9)**, který může vzniknout nejen uzavřením smlouvy, ale také jednostranným prohlášením prodávajícího např. na obalu či v reklamě, kterým prodávající garantuje, že se stav určité věci po určitou (jím stanovenou, či mezi stranami ujednanou) dobu nezhorší, resp. že si daná věc zachová určité vlastnosti či bude použitelná k určitému účelu po určitou dobu do budoucna **10)**. Zjednodušeně řečeno, pokud v průběhu záruční doby věc ztratí určité vlastnosti, prodávající je povinen tyto vady odstranit. Další možností vzniku záruky za jakost je právě její stanovení zákonem (zákonná záruka).

Jak je tomu ale u prodeje spotřebního zboží? Ustanovení § 2165 odst. 1 OZ stanoví:

„Kupující je oprávněn uplatnit právo z vady, která se vyskytne u spotřebního zboží v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.“

Ustanovení § 2165 odst. 1 OZ explicitně nestanoví, zda se jedná o záruční dobu či reklamační lhůtu. Zároveň ale právní úprava „Zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě“ upravuje v § 2161 jakost zboží při převzetí, přičemž stanoví vyvratitelnou domněnku existenci vady při převzetí, pokud se projeví do šesti měsíců od převzetí. Poskytuje právní úprava zákonnou záruku u koupě spotřebního zboží, nebo nikoliv? Pro zodpovězení této otázky je stěžejní vzhled do historie této právní úpravy v českém právním řádu.

Historie české právní úpravy odpovědnosti prodávajícího za vady spotřebního zboží

Právní úpravu „prodeje zboží v obchodě“ obsahoval již SOZ, ve znění účinném od 1. 4. 1964 až do 31. 12. 1991, v § 239 až 256, přičemž obchodní organizace odpovídala za vady, které se vyskytly po převzetí věci v záruční době (§ 247 SOZ s účinností od 1. 4. 1964). Jednalo se tedy o jakousi zákonnou záruku.

Stejné ustanovení bylo upraveno v SOZ i po novele provedené zákonem č. 509/1991 Sb., s účinností od 1. 1. 1992, nicméně bylo jej možné nově použít na jakékoliv vztahy z prodeje, v nichž byl prodávajícím jakýkoliv podnikatel. Jednalo se tedy o zákonnou záruku za jakost na prodané věci v obchodě v délce šesti měsíců (zpravidla) od převzetí dané věci ze strany kupujícího (srov. § 619 a § 620 SOZ s účinností od 1. 1. 1992). S účinností k 1. 1. 2003 byla

do českého právního řádu implementována Směrnice, kterou došlo k rozšíření ochrany kupujícího, zejména zavedení pojmu shoda se smlouvou v době převzetí věci ¹¹⁾ (a s tím souvisejících práv a povinností stran) a prodloužení záruční doby na dvacet čtyři měsíců.

Během legislativního procesu OZ a po jeho přijetí se objevil mezi právní odbornou veřejností názor, že „dvouletá zákonná záruka po účinnosti OZ již neexistuje“ s ohledem na znění § 2161 odst. 2 OZ, kterým je stanovena vyvratitelná domněnka, že „*projeví-li se vada v průběhu šesti měsíců od převzetí, má se za to, že věc byla vadná již při převzetí*“ a dále že § 2165 odst. 1 OZ pouze stanoví objektivní lhůtu k uplatnění práv z vadného plnění ¹²⁾. Skutečně § 2165 odst. 1 OZ upravuje „pouze“ reklamační lhůtu?

Záruční doba, nebo reklamační lhůta na spotřební zboží?

Mezi právní odbornou veřejností bylo možné po přijetí OZ najít řadu zastánců názoru, že zákonná záruka na spotřební zboží byla zachována ¹³⁾. Důvody pro zachování zákonné záruky u spotřebního zboží i po účinnosti OZ lze shrnout, zejména prostřednictvím metod interpretace, následovně:

1. Pokud ustanovení § 2165 odst. 1 OZ podrobíme jazykovému výkladu, lze ze spojení „(...) z vady, která se vyskytne (...)“ dospět k závěru, že prodávající odpovídá za všechny vady, které se u věci vyskytnou (objeví) po celou dobu dvaceti čtyř měsíců. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu v daném ustanovení stanovit pouze objektivní reklamační lhůtu, použil by, stejně jako v ostatních případech, slovní spojení „*vada se projeví*.“ Nicméně jazykový výklad sám o sobě není dostačující pro učinění takového závěru.
2. Zákonodárce při tvorbě OZ dle jeho důvodové zprávy dodržoval Legislativní pravidla vlády, schválená usnesením vlády ze dne 19. března 1998 č. 188, v platném znění, dle jehož čl. 39 odst. 2 má jeden paragraf obsahovat ustanovení, která se týkají pouze téže věci. Pokud toto pravidlo aplikujeme na § 2165 OZ, přičemž jeho odstavec 2 upravuje smluvní záruku za jakost, musí též odstavec 1 dle systematického výkladu upravovat stejný institut, tedy (zákonnou) záruku na spotřební zboží.
3. Důvodová zpráva k OZ, konkrétně k § 2158 až 2174 OZ uvádí, že „(...) Osnova zachovává s určitými stylistickými a systematickými úpravami zvláštní ustanovení o prodeji v obchodě. (...)“ ¹⁴⁾ Zákonodárce měl tedy v úmyslu zachovat a navázat na stávající úpravu koupě spotřebního zboží. Vzhledem k tomu též historický výklad potvrzuje, že § 2165 odst. 1 OZ upravuje zákonnou záruku na spotřební zboží.
4. Dle mého názoru (pozn.: autora článku) je zásadní, aby ustanovení § 2165 odst. 1 OZ, resp. celou úpravu pododdílu „*Zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě*“

bylo podrobeno teleologickému výkladu. Účelem této právní úpravy je především poskytnutí většího stupně ochrany kupujícím – nepodnikatelům a nejčastěji spotřebitelům, jakožto součást konceptu ochrany slabší smluvní strany, která je rovněž jednou ze základních zásad soukromého práva. Tento účel je naplněn právě v případě poskytnutí zákonné záruky na spotřební zboží v záruční době, čímž se právní úprava značně odlišuje od „obecné“ úpravy koupě.

Nicméně výše uvedené závěry byly v mnohých případech zpochybňovány mimo jiné také tím, že Směrnice na spotřební zboží zákonnou záruku neposkytuje, a že takovýto výklad o existenci zákonné záruky není eurokonformní. Jak již bylo uvedeno výše, Směrnice vychází z principu minimální harmonizace, která má zajistit minimální standard ochrany spotřebitele. Členské státy tak mohou poskytnout větší standard ochrany, než který poskytuje Směrnice, což se v případě české právní úpravy jednoznačně stalo – nejen ve vztahu k zákonné záruce na spotřební zboží, ale také např. ve vztahu k rozšíření úpravy *„Zvláštních ustanovení o prodeji zboží v obchodě“* na všechny nepodnikatele.

Dalším argumentem, proč se u spotřebního zboží nejedná o záruční dobu, ale o reklamační lhůtu, je skutečnost, že OZ je postaven mimo jiné na zásadě „brát se o vlastní štěstí“ ve smyslu § 3 odst. 1 OZ a že „pocitivý a solidní“ prodávající poskytne na zboží záruku smluvní. S tím lze částečně souhlasit. Nicméně ochranu slabší smluvní strany má poskytovat zákon, resp. má ji zajistit zákonodárce. Nelze přenášet odpovědnost za ochranu slabší smluvní strany na druhou smluvní (zpravidla silnější) stranu a „nutit“ ji k ochraně kupujícího např. povinným poskytnutím záruky ve smlouvě.

Konečné řešení těchto výkladových sporů přinesl Nejvyšší soud ČR ve svém nedávném rozsudku, sp. zn. *33 Cdo 416/2020*, ze dne 29. 10. 2020 (dále jen „Rozsudek“). I když se Rozsudek primárně zabýval tím, zda po výměně věci nebo její součásti v rámci reklamace počne běžet doba nová pro uplatnění práv z vadného plnění či nikoliv, vyjádřil se Nejvyšší soud také k výkladu § 2165 odst. 1 OZ, přičemž se přiklonil (i když možná ne zcela jednoznačně) k tomu, že zákonná záruka na spotřební zboží je zachována, neboť v Rozsudku uvádí:

„(...) zákonná povinnost z vadného plnění se váže k závazku prodávajícího zajistit, aby mohl kupující po určité době (dvaceti čtyř měsíců) věc bezvadně užívat, a neváže se tedy na věc jako takovou (na věc samotnou), čímž však není dotčen § 2161 odst. 2 o. z. (...)“ ¹⁵⁾

Výše uvedené závěry o existenci zákonné záruky potvrdil i Ústavní soud ČR ve svém usnesení, sp. zn. *IV. ÚS 367/21*, ze dne 23. 2. 2021, kterým bylo rozhodnuto o ústavní stížnosti podané proti Rozsudku. Po dlouhých letech tak byl výklad § 2165 odst. 2 OZ konečně postaven najisto. Ne však na dlouho.

Novela Občanského zákoníku

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

Jak již bylo zmíněno na úvod tohoto článku, byla přijata *směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771* ze dne 20. 5. 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží (dále také jen „Nová směrnice“), která nahrazuje s účinností od 1. 1. 2022 právní úpravu Směrnice.

Nová směrnice upravuje především práva spotřebitelů z vadného plnění a nově upravuje i prodej zboží s digitálními prvky ¹⁶⁾. Velká změna oproti úpravě Směrnice spočívá v tom, že Nová směrnice je postavena především na principu plné (maximální) harmonizace ¹⁷⁾ a měla by tak zajistit vyšší ochranu spotřebitelů ve všech členských státech EU jednotně. Důvodem je značná rozdílnost právních úprav prodeje spotřebního zboží v různých členských státech, který v některých případech může komplikovat přeshraniční prodeje, resp. nákupy online ¹⁸⁾. Nová směrnice by měla zvýšit objem přeshraničních obchodů, posílit konkurenceschopnost, vnitřní trh EU a sjednotit právní úpravu na vnitřním trhu EU ¹⁹⁾.

V současné době Poslanecká sněmovna ČR projednává návrh zákona, kterým by mělo dojít mimo jiné **k transponování** Nové směrnice do českého právního řádu (sněmovní tisk č. 994) (dále také jen „Novela Občanského zákoníku“) ²⁰⁾.

Vyjma toho, že na základě Nové směrnice dochází k posílení práv spotřebitelů – zejména prodloužením doby, po kterou je presumována existence vady již při převzetí zboží ze šesti měsíců na jeden rok (*čl. 11 Nové směrnice* a znění *§ 2161 odst. 5 OZ* dle *sněmovního tisku č. 994*) a zakotvením práva rovnou odstoupit od smlouvy v případě závažné vady odůvodňující okamžité ukončení smlouvy (*čl. 14 odst. 3* a znění *§ 2171 odst. 1 OZ* dle *sněmovního tisku č. 994*), měla by novela Občanského zákoníku přispět též k nápravě dílčích nedostatků, které byly mimo jiné způsobeny nesprávnou transpozicí Směrnice, a jinými nejasnostmi či nepřesnostmi v právní úpravě ²¹⁾. Mezi tyto nejasnosti lze dle důvodové zprávy k *sněmovnímu tisku č. 994* zařadit právě i spor o existenci tzv. zákonné záruky na spotřební zboží ²²⁾.

První věta čl. 10 odst. 1 Nové směrnice stanoví:

„Prodávající je odpovědný spotřebiteli za jakýkoliv nesoulad, který existuje v době dodání zboží a který se projeví do dvou let od doby dodání.“

S ohledem na znění tohoto článku Nové směrnice sněmovní tisk č. 994 navrhuje nové znění § 2165 odst. 1 OZ:

„Kupující může vytknout vadu, která se na věci projeví v době dvaceti čtyř měsíců od převzetí.“

Na základě výše uvedených znění předmětných ustanovení a v souladu s plnou harmonizací Nové směrnice je zřejmé, že prodávající bude odpovědný pouze za vady existující v době dodání, resp. převzetí věci ze strany kupujícího, ačkoliv se projeví až během následujících dvaceti čtyř měsíců (stejně jako u „obecné“ koupě). **Zákonná záruka na spotřební zboží tak již**

nebude mít v českém právním řádu své místo. Tato skutečnost vyplývá i z důvodové zprávy k *sněmovnímu tisku č. 994* ²³⁾. Dané ustanovení tedy nově bude upravovat pouze reklamační lhůtu. Útěchou pro kupující může být ta skutečnost, že dle znění *§ 2161 odst. 5 OZ* navrhovaného *sněmovním tiskem č. 994* se v případě projevení vady v prvním roce od převzetí stanoví vyvratitelná domněnka, že vada existovala v době převzetí věci (zboží) a důkazní břemeno přechází na prodávajícího. Jinými slovy řečeno, prodávající bude muset prokázat, že vada v době převzetí věci neexistovala.

V budoucnu si kupující – spotřebitel bude muset při uzavírání kupní smlouvy dát pozor, zda je zboží „kryto“ zárukou či nikoliv. Následně, po přijetí této novely Občanského zákoníku, resp. po její účinnosti, bude ke vzniku záruky za jakost vždy vyžadováno smluvní ujednání či prohlášení prodávajícího. Lze ale podotknout, že někteří prodávající na své zboží smluvní záruku již nyní poskytují, čímž zvyšují též svou důvěryhodnost a atraktivitu u kupujících (zákazníků).

Závěr

Zákonná záruka na spotřební zboží měla u nás své historické kořeny sahající minimálně do roku 1964. Po přijetí současného Občanského zákoníku však vyvstala mezi odbornou veřejností diskuze, zda byla s ohledem na *§ 2161 odst. 2 OZ* a *§ 2165 odst. 1 OZ* úprava zákonné záruky zachována či nikoliv. Až relativně nedávný rozsudek Nejvyššího soudu ČR, jehož závěry potvrdil též Ústavní soud ČR, postavil najisto, **že prodávající odpovídá za vady u spotřebního zboží, které se projeví kdykoliv v záruční době, tedy že zákonná záruka v českém právním řádu stále existuje.** Nicméně pravděpodobně tomu nebude na dlouho. Na základě transpozice nové směrnice *EU č. 2019/771* ze dne 20. 5. 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, založené na principu plné harmonizace, je nyní v legislativním procesu Novela Občanského zákoníku, **která stanoví pouze reklamační lhůtu na spotřební zboží. Zákonná záruka tak zřejmě přestane v českém právním řádu definitivně existovat.**

¹⁾ Vítová, B. in Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 145. ISBN 978-80-7400-287-8.

²⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 33 Odo 1314/2005, ze dne 27. 7. 2006.

³⁾ Vítová, B. in Hulmák, M. (ed) a kol. op. cit. sub. 1. s. 166.

⁴⁾ Šilhán, J. Právní následky porušení smlouvy v novém občanském zákoníku. V Praze: C.H. Beck, 2015. Právní instituty. s. 486. SBN 978-80-7400-544-2.

⁵⁾ Úprava koupě movitých věcí obsažená v § 2085 a násl. OZ se přiměřeně použije i na věci nemovité dle § 2131 OZ.

⁶⁾ Tichý, L., Pipková, P. J., Balarin, J. Kupní smlouva v novém občanském zákoníku: komentář: [§ 2079-2183]. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 145. ISBN 978-80-7400-521-3.

⁷⁾ OZ stanoví tzv. zachovávací úkony – prohlídka věci, oznámení vady prodávajícímu (označované též jako vytknutí, notifikace či reklamace) a uplatnění práv z vadného plnění, které souhrnně můžeme nazývat též reklamačním procesem. Všechny tyto úkony musí být řádně provedeny, aby byla zajištěna vymahatelnost práv z vadného plnění (srov. Šilhán, J. in Hulmák, M. (ed) a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 904. ISBN 978-80-7400-287-8.) Při nesplnění zachovávacích úkonů soud práva z vadného plnění kupujícímu nepřizná za podmínky, že danou skutečnost prodávající před soudem namítne a o vadě nevěděl či nemohl vědět (srov. § 2112 OZ).

⁸⁾ Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012, ze dne 10. 12. 2013.

⁹⁾ Dle ustálené judikatury může poskytnout záruku také třetí osoba (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn. 32 Cdo 2214/2017, ze dne 24. 4. 2019).

¹⁰⁾ OZ obsahuje také obecnou úpravu záruky za jakost v § 1919 OZ, kterou lze využít u jiných závazků.

¹¹⁾ Nyní namísto pojmu „shoda se smlouvou v době převzetí věci“ najdeme v OZ pojem „jakost při převzetí“ ve smyslu § 2161 OZ.

¹²⁾ Srov. např. Uhlíř, D. První zkušenosti s novým občanským zákoníkem, Bulletin advokacie, roč. 2014, č. 7, s. 34, Tichý, L., Pipková, P. J., Balarin, J. op. cit. sub. 6. s. 411, 412, Liškutín, T. Otazníky nad zákonnou zárukou při prodeji zboží v obchodě od ledna 2014, Právní rozhledy, roč. 2014, č. 5, s. 160, nebo Kasík, P., Bednář, V. in Hulmák, M. (ed) a kol. op. cit. sub. 1. s. 81: „Občanský zákoník opouští konstrukci zákonné záruky, tak jak ji znal předchozí občanský zákoník při prodeji zboží v obchodě podle § 620 a násl. ObčZ 1964. Tím dochází ke změně chápání konceptu záruky i při prodeji zboží v obchodě podle § 2165, ten již nestanovuje ve svém odstavci 1 délku záruční doby, ale jen dobu pro uplatnění vady, která se na věci vyskytla a za kterou prodávající odpovídá podle § 2161.“

¹³⁾ Např. Čech, P. Nad několika rekodifikačními nejasnostmi, Obchodněprávní revue, roč. 2012, č. 11-12, s. 324 a násl., Vítová, B. in Hulmák, M. (ed) a kol. op. cit. sub. 1. s. 159, nebo Vítoul, V., Vavrušová, L. Existence záruky ve spotřebitelském právu - ano, či ne?, Rekodifikace & praxe, roč. 2016, č. 7-8, s. 26.

¹⁴⁾ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, s. 484.

¹⁵⁾ K primární otázce v dané věci Nejvyšší soud ČR v Rozsudku uvedl, že vzhledem k tomu, že do OZ nebylo převzato ustanovení § 627 odst. 2 SOZ (který výslovně stanovil, že v případě reklamační výměny počíná běžet nová záruční doba), nepočíná po výměně věci či její součásti běžet nová nová záruční doba.

¹⁶⁾ Srov. recitál 10 Nové směrnice.

¹⁷⁾ Srov. recitál 6 Nové směrnice.

¹⁸⁾ Srov. recitál 1, recitál 4, recitál 8 a recitál 9 Nové směrnice.

¹⁹⁾ Tamtéž.

²⁰⁾ Sněmovní tisk č. 994 vláda předložila Poslanecké sněmovně k projednání již 2. 9. 2020. V současné době neproběhlo ani první čtení, ačkoliv do právních řádů členských států měla být Nová směrnice transponována do 1. 7. 2021.

Dostupné na adrese <https://www.psp.cz/sqw/text/historie.sqw?o=8&T=994>.

²¹⁾ Nově se pododdíl 5 OZ bude nést přesnější název, a to „Zvláštní ustanovení o prodeji zboží spotřebiteli“ a daná právní úprava se uplatní pouze na spotřebitelské kupní smlouvy, tj. na kupní smlouvy, jejichž stranou je prodávající – podnikatel a kupující – spotřebitel (srov. sněmovní tisk č. 994, s. 30).

Dostupné na adrese <https://www.psp.cz/sqw/text/tisky.sqw?O=8&T=994>.

²²⁾ Sněmovní tisk č. 994, s. 30.

Dostupné na adrese <https://www.psp.cz/sqw/text/tisky.sqw?O=8&T=994>.

²³⁾ Sněmovní tisk č. 994, s. 77,78.

Dostupné na adrese <https://www.psp.cz/sqw/text/tisky.sqw?O=8&T=994>.

Celý text článku lze nalézt na
<https://www.epravo.cz/top/clanky/zakonna-zaruka-v-ceskem-pravnim-radu-113582.html> (náhled 22.9. 2021)

IV.

Články a názory

1) Náhrada nemajetkové újmy způsobené černou stavbou

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

Černá stavba porušuje nejen stavebněprávní předpisy, ale často zasahuje i do práv souseda. Stavebník ji ostatně realizuje „načerno“ **v očekávání, že by pro ni mimo jiné z těchto důvodů nezískal územní rozhodnutí či stavební povolení a že si stavební úřad nedovolí nařídit její odstranění.** Boj souseda s takovou stavbou je zdoluhavý a často bezvýsledný, jelikož naráží na neochotu stavebních úřadů konat nebo na jejich neschopnost své rozhodnutí vynutit. Zásadní obrat přineslo nedávné rozhodnutí **Nejvyššího správního soudu, díky kterému si soused může zahájení řízení o odstranění černé stavby vynutit.** Jak je to ovšem s újmou, kterou mu černá stavba a případně boj proti ní způsobila?

Snaha domoci se zastavení provádění černé stavby nebo jejího odstranění může být značně frustrující. Tato stavba může zasahovat do práv sousedů také například tím, že zastiňuje jejich obytné místnosti a zasahuje tak do jejich práva na příznivé životní prostředí, nebo z ní lze sledovat dění v těchto místnostech či na pozemcích sousedů a tím zasahuje do jejich práva na soukromí. Vzniká tím ovšem nahraditelná újma, tedy vzhledem k její povaze **nemajetková újma ve smyslu občanského zákoníku?**

V nedávném rozsudku ve věci spis. zn. [25 Cdo 1131/2019](#) ze dne 20. dubna 2021 se touto otázkou zabýval i [Nejvyšší soud](#), a to s kladným závěrem. Do jisté míry šlo o případ extrémní, když stavba nejen nebyla umístěna a povolena rozhodnutím stavebního úřadu, ale byla prováděna navzdory jeho rozhodnutí, které její provádění zakázalo. To však nebrání uplatnění právního názoru Nejvyššího soudu i v jiných případech. Rozdíly by se měly projevit v intenzitě újmy a výši náhrady.

Podle [§ 2910 občanského zákoníku](#) škůdce, který vlastním zaviněním poruší povinnost stanovenou zákonem a zasáhne tak do absolutního práva poškozeného, nahradí poškozenému, co tím způsobil. Povinnost k náhradě vznikne i škůdci, který zasáhne do jiného práva poškozeného zaviněným porušením zákonné povinnosti stanovené na ochranu takového práva. Absolutní právo působí vůči všem, kteří jsou povinni se zdržet zásahů do něj. Jde typicky o právo vlastnické, právo na soukromí, na příznivé životní prostředí apod. Jiným právem je právo relativní působící jen mezi stranami příslušného právního poměru typicky smluvními stranami. Zjednodušeně řečeno, újma způsobená nezákonným jednáním zasahujícím **do absolutního práva se nahrazuje vždy**, zatímco újma způsobená nezákonným jednáním zasahujícím **do jiného práva se nahrazuje jen v případě, že porušené zákonné ustanovení chrání právě to právo, do kterého bylo zasaženo.**

Nemajetková újma se však podle citovaného ustanovení v souladu s [§ 2894 odst. 2 občanského zákoníku](#) nahrazuje jen v případě, že to zákon výslovně stanoví. Činí tak například [§ 2956 občanského zákoníku](#) pro **nemajetkovou újmu způsobenou zásahem do přirozených práv**, tedy mimo jiné opět zmíněného práva na soukromí či příznivé životní prostředí. Náhrady nemajetkové újmy způsobené zásahem do jiných než přirozených práv se lze domáhat jen při splnění podmínek [§ 2971 občanského zákoníku](#), tedy odůvodňují-li to zvláštní okolnosti,

za nichž škůdce újmu způsobil. Jako příklad těchto okolností je uvedeno porušení důležité právní povinnosti z hrubé nedbalosti a způsobení újmy úmyslně z touhy ničít, ublížit nebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky.

Náhradu nemajetkové újmy sice upravuje občanský zákoník, zákonné ustanovení, jehož porušení je jednou z podmínek vzniku práva na tuto náhradu, však může být obsaženo i v jiném zákoně. V případě černé stavby jde o stavební zákon, i když ten je veřejnoprávní normou. Podle § 79 stavebního zákona je nezákonná realizace stavby neuvedené v tomto ustanovení bez územního rozhodnutí nebo územního souhlasu. Realizace stavby podléhající stavebnímu povolení bez jeho vydání je porušením § 108 stavebního zákona. Obdobně je porušením stavebního zákona realizace stavby vyžadující ohlášení stavebnímu úřadu bez tohoto ohlášení, realizace stavby v jiné než umístěné a povolené podobě bez povolení její změny před dokončením apod.

Pokud je prováděním takové stavby zasaženo do absolutního přirozeného práva, musí vlastník stavby tímto zásahem způsobenou nemajetkovou újmu nahradit. Podle § 2910 občanského zákoníku není ani nutné zkoumat, zda citovaná nebo jiná ustanovení stavebního zákona k ochraně tohoto práva slouží. Nepochybně tomu tak ovšem je. Cílem stavebního práva není jen ochrana veřejného pořádku, stavební kázně apod., ale samozřejmě i ochrana soukromých práv osoby výstavbou dotčených.

Může jít o již zmíněné právo na soukromí, pokud lze z černé stavby souseda „šmírovat“. Dále může jít o již také zmíněné právo na příznivé životní prostředí, pokud černá stavba zastíňuje obytné místnosti souseda, v ní prováděná výrobní činnost znečišťuje ovzduší apod. Není přitom například rozhodné, zda černá stavba dodržuje odstupové vzdálenosti podle stavebněprávních předpisů a zastínění obytných místností souseda by samo o sobě jejímu umístění a povolení rozhodnutím stavebního úřadu nezabránilo.

Jinak je tomu v případě újmy způsobené **pocitů frustrace a bezmoci** vyvolené neúspěšnou snahou provedení černé stavby zabránit nebo dosáhnout jejího odstranění. Tato újma totiž není způsobena zásahem do absolutního přirozeného práva, **ale do práva, aby na sousedním pozemku nebyla realizována stavba bez provedení řízení, ve kterém bude náležitě posouzena a ve kterém bude soused moci uplatnit své námitky proti této stavbě.**

Nicméně toto právo je chráněno výše zmíněnými a dalšími ustanoveními stavebního zákona. I v tomto případě jsou tedy splněny požadavky § 2910 občanského zákoníku. Ke vzniku práva na náhradu nemajetkové újmy však ještě zbývá splnění požadavků § 2971 občanského zákoníku. Je-li ovšem rozpor černé stavby se stavebním zákonem zjevný, natož pak při její realizaci v rozporu s rozhodnutím stavebního úřadu nařizujícím zastavení jejího provádění, jistě dochází k porušení důležité právní povinnosti z hrubé nedbalosti a i tato podmínka vzniku práva na náhradu nemajetkové újmy je splněna.

Výše náhrady bude samozřejmě záležet na konkrétních okolnostech každého jednotlivého případu. Pro její určení neexistují v zákoně a zatím ani v judikatuře vodítka. Ani nelze očekávat, že by Nejvyšší soud taková vodítka určil, jako tomu bylo u náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění nebo náhrady nemajetkové újmy způsobené usmrcením blízké osoby. Významným vodítkem však budou částky přiznané v jednotlivých věcech, aby při rozhodování obdobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Ve věci, kterou řešil Nejvyšší soud a která je ovšem v některých ohledech extrémem, byla přiznána náhrada ve výši 200 000,- Kč za újmu způsobenou zásahem do přirozených práv a spočívající ve ztrátě soukromí, slunečního světla v domě a možnosti pohledu do zeleně z oken domu. Dále byla přiznána náhrada ve výši 300 000,- Kč za újmu spočívající v osobních útrapách v souvislosti s realizací černé stavby a v pocitech bezmoci a frustrace z vědomí, že ani při využití prostředků obrany podle stavebního zákona se nepodařilo černé stavbě zabránit.

Nadto nejde o konečnou částku, jelikož soudy nižších instancí přihlédly ke skutečnosti, že v době jejich rozhodování nebylo jisté, že černá stavba nebude odstraněna, resp. jak dlouho bude existovat a jak dlouho budou trvat i zásahy do práv souseda. Jde tedy o náhradu újmy způsobené do vydání soudních rozhodnutí. Pokud bude černá stavba existovat a újma bude sousedovi vznikat i nadále, bude se moci opět její náhrady (za období po rozhodnutí soudů) domáhat.

Je nicméně vhodné dodat, že Nejvyšší soud otázku, zda právo na náhradu této nemajetkové újmy vzniká jednorázově nebo postupně za jednotlivé dny či jiné časové úseky trvání černé stavby, neřešil. Vzhledem k tomu, že také nahrazovaná újma vzniká postupně a její celkový rozsah závisí na době trvání černé stavby, mělo by toto trvání být při určení výše náhrady zohledněno. Soudy přitom nemohou přiznat náhradu za újmu, která vznikne až po vydání jejich rozhodnutí. Není totiž jisté, že vznikne. Provedení černé stavby se nepromlčuje, stavební úřad může nařídit její odstranění i po letech. Pouze za její realizaci nemůže uložit pokutu, jelikož odpovědnost za přestupek spočívající v realizaci černé stavby promlčení podléhá. Přiznáním náhrady budoucí újmy by tedy soudy mohly přiznat právo, které nevznikne.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/nahrada-nemajetkove-ujmy-zpusobene-cernou-stavbou-113443.html> (náhled dne 22.9. 2021)

2) Zaměstnanci s duševními poruchami – kdy se zaměstnavatel dopouští diskriminace?

Mnozí se již jistě na pracovišti setkali s kolegou či kolegyní, kteří zrovna „nezapadali do kolektivu“ a svým chováním vyvolávali konfliktní situace. Nevhodnost takového chování může mít různou intenzitu. Jakmile ale zaměstnanec začne vyvolávat pravidelné konflikty, započne

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

nejeden zaměstnavatel uvažovat o ukončení jeho pracovního poměru.

Co když ale chování zaměstnance pramení z jeho duševního onemocnění? Musí k takovýmto zaměstnancům zaměstnavatel přistupovat nějakým zvláštním způsobem? Může s takovým zaměstnancem ukončit pracovní poměr?

21 Cdo 1844/2020 a povědomí zaměstnavatele o duševní poruše

Nejvyšší soud v aktuálním rozhodnutí sp. zn. *21 Cdo 1844/2020* rozebíral žalobu zaměstnance na jeho bývalého zaměstnavatele, kdy byl zaměstnanci zrušen pracovní poměr ve zkušební době bez udání důvodu. Zaměstnanec podle svých slov trpěl „smíšenou poruchou osobnosti s narcistickými a hraničními rysy“. To se na pracovišti projevovalo tak, že odmítal vykonávat zadané úkoly, dostával se do konfliktů s kolegy a sám sebe popisoval jako „citlivého na hluk, neúctu a kritiku“, nebo že „má problémy s egem či autoritami“. Zaměstnavatel se zaměstnancem následně zrušil pracovní poměr ve zkušební době bez udání důvodu, což zaměstnanec shledal diskriminačním a napadl zrušení u soudu.

Nejvyšší soud případ uzavřel tak, **že se zaměstnavatel diskriminace nemohl dopustit, neboť zaměstnanec své onemocnění nikdy zaměstnavateli řádně neoznámil, tudíž o něm zaměstnavatel neměl povědomí.** Zaměstnanec pouze při nástupu do zaměstnání předal účetní zaměstnavatele rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení o tom, že je osobou zdravotně znevýhodněnou s odůvodněním, že se jedná pouze o dokument k daňovým účelům. V tomto rozhodnutí ale nikde nebylo blíže specifikováno, v čem přesně nepříznivý zdravotní stav zaměstnance spočívá, jaká konkrétní omezení z něj vyplývají, jak přesně se vztahuje k vykonávané práci a jakým způsobem zaměstnanec ve vykonávané práci omezuje.

Nejvyšší soud také zdůraznil, že po zaměstnavateli nelze spravedlivě požadovat, aby při absenci řádného uvědomění o duševním onemocnění zaměstnance sám rozlišoval, kdy ještě zaměstnancovo chování pramení z jeho specifického charakteru a kdy už se jedná o důsledek možné duševní nemoci. Stejně tak zaměstnavatel není povinen případnou duševní poruchu svých zaměstnanců z vlastní iniciativy zjišťovat, neboť by tak neoprávněně zasahoval do soukromí zaměstnanců.

Nutnost přijmout přiměřená opatření

Jiná situace by ovšem nastala, pokud by zaměstnanec s diagnostikovanou duševní poruchou zaměstnavatele o této skutečnosti před uzavřením pracovní smlouvy **řádně informoval**. Není třeba zdůrazňovat, že duševní porucha zaměstnance sama o sobě v zásadě nemůže sloužit jako podklad k rozvázání pracovního poměru, ledaže by vzhledem ke konkrétnímu povolání zaměstnance měla zásadní vliv na způsobilost toto povolání vykonávat. Je na pováženou, jaké míry by problémové chování zaměstnance muselo dosáhnout, aby zaměstnavatel mohl pracovní poměr rozvázat bez obav z následných postihů kvůli diskriminaci. Zvýšená opatrnost

[Asociace občanských poraden, z.s.](#)

[Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3](#)

[IČO 65998642](#)

[Tel: 284 019 220](#)

[Email: aop@obcanskeporadny.cz](mailto:aop@obcanskeporadny.cz)

www.obcanskeporadny.cz

by jistě byla na místě i při rozvazování pracovního poměru z důvodů nesouvisejících se zdravotním stavem zaměstnance. V takovém případě nelze než doporučit zaměstnavateli mít tyto příčiny pečlivě odůvodněné a podložené.

Antidiskriminační zákon (č. 198/2009 Sb.) stanoví, že i odmítnutí nebo opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby měla osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání, je samo o sobě nepřímou diskriminací, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení. V zákoně jsou taktéž definována kritéria, která je třeba vzít v úvahu při rozhodování o tomto nepřiměřeném zatížení, například míru užítu, která taková opatření znevýhodně osobě přinesou, či jejich finanční únosnost.

Jestliže tedy zaměstnanec zaměstnavatele o svém zdravotním stavu **řádně uvědomí a tvrzení podloží lékařskou zprávou, je na zaměstnavateli, aby po domluvě se zaměstnancem přiměřená opatření zavedl.** V úvahu připadá například úprava pracovního režimu, umožnění práce z domova, poskytnutí klidnějšího místa k práci, ale i jakákoliv další vhodná opatření, na kterých se zaměstnavatel a zaměstnanec domluví.

Celý text článku lze nalézt na

<https://www.epravo.cz/top/clanky/zamestnanci-s-dusevnimi-poruchami-kdy-se-zamestnavatel-dopousti-diskriminace-113424.html> (náhled dne 22.9. 2021)

V.

Nové právní předpisy

Ve sledovaném období od 26.8. 2021 do 24.9. 2021 bylo vydáno celkem 38 předpisů a obdobných závazných aktů českého právního pořádku, z toho 3 sdělení ministerstev a jiných oprávněných orgánů, 0 sdělení úřadů, 1 sdělení Státní volební komise, 0 sdělení Národní rozpočtové rady, 5 nařízení vlády, 0 usnesení vlády, 19 vyhlášek, 8 zákonů, 0 úplných znění zákonů, 1 nález Ústavního soudu, 0 sdělení Ústavního soudu, 0 ústavní zákon, 0 usnesení Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, 0 Rozhodnutí vlády České republiky, 1 Rozhodnutí prezidenta republiky, 0 Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky, 0 Zákonné opatření Senátu, 0 Usnesení Poslanecké sněmovny o schválení zákonného opatření Senátu a 0 Tisková oprava.

Za monitorované období byly schváleny a publikovány ve Sbírce zákonů m. j. některé předpisy, které se mohou úzce dotýkat činnosti OP a doporučuji je tedy zaznamenat a doplnit jimi vedený archiv potřebných právních předpisů jednak pro operativní poskytování poradenských služeb a jednak pro informaci.

Zákon č. 330/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 187/2006 Sb. , o nemocenském pojištění, ve

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

ASOCIACE OBČANSKÝCH PORADEN

znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - mezi hlavní změny patří u dlouhodobého ošetrovného zkrácení doby pobytu v zařízení lůžkové péče jako podmínky nároku na dávku sedmi na čtyři kalendářní dny, zavedení možnosti požádat o vydání rozhodnutí o vzniku potřeby dlouhodobé péče do 15 dnů po skončení hospitalizace, zrušení podmínky hospitalizace pro poskytnutí dlouhodobého ošetrovného v případě péče o osoby v nevyléčitelném stavu, u ošetrovného rozšíření okruhu osob, u nichž se nevyžaduje soužití ošetřující a ošetřované osoby v domácnosti, a to o blízké příbuzné, u otcovské prodloužení podpůrčí doby z 1 týdne na 2 týdny, prodloužení období, v němž může být dávka poskytována, v případě, kdy bylo dítě hospitalizováno v období prvních šesti týdnů života.

Zákon č. 329/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče odítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony - dětské skupiny budou i nadále pro starší děti a na jesle – což byl původní záměr vládního návrhu tohoto zákona – se měnit nebudou. Dětské skupiny budou navštěvovat děti od 6 měsíců věku (dosud od jednoho roku) do zahájení školní docházky. Novela zákona nově zakotvuje financování dětských skupin příspěvkem ze státního rozpočtu a stanoví pravidla pro úhrady rodičů, zpřesňuje podmínky pro poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, stanovuje požadavky na způsobilost pečující osoby (bezúhonnost, zdravotní způsobilost, vzdělávání), stanoví standardy kvality péče, zpřesňuje pravidla pro počet dětí a nejnižší počet pečujících osob v dětské skupině, stanoví pravidla pro přerušování poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, zpřesňuje hygienické požadavky na prostory a provoz, mění některá ustanovení o přestupcích.

Zákon č. 328/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů - sjednocují se částky příspěvku na péči osob ve stupni závislosti III a IV, a to jak u osob starších 18 let, tak i u kategorie osob do 18 let věku; nebere se ohled na to, zda osoba využívá nebo nevyužívá pobytové sociální služby.

Zákon č. 327/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění zákona č. 178/2018 Sb. - tímto zákonem se vymezují přestupky (zápis do školy, péče o školní docházku, přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití a další) a stanoví se podmínky, podle nichž může orgán pomoci v hmotné nouzi provádět srážky na příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení na úhradu pokut za tyto přestupky. Cílem je přitom sankcionovat zejména osoby, které neposílají děti do školy, které tak neplní povinnou školní docházku. Stanoví se postup, jakým je orgán pomoci v hmotné nouzi informován o všech přestupcích, uložených sankcích a nezaplacených pokutách.

Zákon č. 323/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů - a) k zákonu č. 155/1995 Sb. - při zvýšení důchodů v

Asociace občanských poraden, z.s.
Sabinova 287/3, 130 00 Praha 3
IČO 65998642
Tel: 284 019 220
Email: aop@obcanskeporadny.cz
www.obcanskeporadny.cz

pravidelném termínu v roce 2022 se k částce zvýšení procentní výměry důchodu stanovené dosud stanoveným způsobem přičte částka 300,- Kč. Při souběhu důchodů se toto zvýšení uplatní u jedné osoby pouze jedenkrát, mění se podmínky nároku na předčasný starobní důchod pojištěnců pracujících ve složkách Integrovaného záchranného systému, na zvýšení procentní výměry starobního důchodu za vychované dítě, ženy na starobní důchod, v případě péče o dítě, pokud dítě zemřelo po dosažení 5 let věku.

b) k zákonu č. 582/1991 Sb. - do kompetence okresní správy sociálního zabezpečení se doplňuje rozhodování ve sporu o to, které osobě náleží zvýšení procentní výměry starobního důchodu z důvodu výchovy dítěte. Současně se stanoví podmínky prokazování výchovy dítěte.

Pozn.) text psaný *zelenou kurzivou* je citace znění ustanovení z právního předpisu nebo výňatek z textu související literatury či výňatek z textu rozhodnutí orgánu anebo upozornění na odkaz ustanovení právního předpisu nebo dotčeného dokumentu

Zpracoval: JUDr. Karel J a r e š

Dne 26. září 2021